

ROC CHABÀS

Les 300 donzelles:
un patrimoni valencià
apropiat

Pedro Fuentes Caballero

“Les 300 donzelles: un patrimoni valencià apropiat”

Editorial

Un patrimoni valencià en mans alienes.

La història del Regne de València ha segut, massa voltes, víctima d'una doble ofensa: l'oblit i la manipulació. L'oblit per part de qui hauria de protegir-la, i la manipulació per part de qui pretén integrar-la en un relat que no li correspon. Un dels casos més clars és la llegenda de les 300 donzelles, un episodi del passat valencià que, llunt de ser reconegut com a propi, ha segut reinterpretat des d'una òptica aliena i, en ocasions, hostil.

Este relat -que parla del sacrifici, la resistència i la dignitat de les valencianes en un temps convuls- ha segut apropiat, tergiversat i fins i tot per sectors que aspiren a construir una identitat catalana expansiva a costa del patrimoni valencià. El mateix Antonio Ubieta Arteta, un dels estudiosos que abordà esta temàtica, denuncià en els seus treballs la instrumentalització política i ideològica d'esta llegenda, que és més nostra que de ningú.

Per això naix esta revista: per a contar, reivindicar i posar en valor un capítol oblidat del nostre passat. No com a tòpic folclòric ni com a curiositat de museu, sino com a part d'una memòria colectiva que mereix ser defendre-la. Les 300 donzelles no són una nota a peu de pàgina en la història dels “Països Catalans”. Són símbol d'un poble que ha sabut resistir, que té veu pròpia i que vol continuar escrivint la seua pròpia història en la seua llengua, sense tuteles.

El valencianisme cultural té l'obligació moral de recuperar estos episodis. D'usar la investigació rigorosa per a reconstruir la nostra memòria i plantar cara a l'absurd pancatalaniste que tot ho vol uniformisar. Per dignitat. Per veritat. Per València.

Per Pedro Fuentes Caballero

Dénia 14 d'abril del 2025

El mit de les 300 donzelles

Una llegenda arraïlada en la memòria valenciana

Pocs relats del nostre imaginari col·lectiu han generat tanta fascinació i, al mateix temps, tanta confusió com la llegenda de les 300 donzelles. Esta història, que remonta als primers temps de la reconquesta i la resistència cristiana front al poder islàmic, ha segut contada i recontada en múltiples versions, i en no pocs casos manipulada per a justificar discursos que res tenen que vore en la realitat històrica del poble valencià.

Segons la tradició més estesa, un caudill musulmà -conegut com a Al-Azraq o com a rei moro de Dénia en certes variants- exigí com a tribut anual al rei cristià 100 o fins a 300 donzelles cristianes per a ser entregades

com a esclaves. Esta humiliació provocà la indignació d'un noble valencià, que decidí oferir les seues pròpies filles com a sacrifici per a despertar la consciència i el coratge del poble. La llegenda conta que les donzelles, en un acte de valentia, preferiren la mort abans que ser entregades a l'enemic, convertint-se aixina en símbol de resistència, fe i dignitat.

Una llegenda de base real?

Com moltes llegendes medievals, la dels 300 donzelles barreja elements històrics reals en figures simbòliques i recursos literaris. En el context del segle XIII, la frontera entre el Regne de València i les taifes musulmanes encara era inestable. La repressió, les conversions forçoses, les exigències de botí o esclaus, i la lluita per l'honor eren temes recurrents en les cròniques i narracions populars.

És probable que existira algun episodi concret -hui perdut- que inspirara esta llegenda, convertint un fet puntual en un símbol col·lectiu.

El que sí és cert és que la versió que ha arribat als nostres dies no és exclusiva de València. En realitat, formes molt semblants del relat apareixen també en Catalunya, Aragó o Castella, adaptades a cada territori.

La suplantació del relat valencià

És ací a on entra en joc la figura d'Antonio Ubieto Arteta, historiador rigorós que advertí del perill de la «catalanització» d'esta llegenda. Ubieto demostrà que el relat de les donzelles -amb totes les seues variants- té una difusió fonamentalment valenciana, i que és des de terres com Dénia o la Safor des d'a on partixen les primeres versions populars i lliteràries.

No obstant això, determinats sectors acadèmics catalanistes han intentat manipular la llegenda, situant-la en Lleida o Fraga, per tal d'incloure-la dins d'un corpus fictici de cultura catalana migeval. Esta apropiació és un dels casos més flagrants de manipulació patrimonial, i forma part d'un projecte molt més ample: la creació dels nomenats "Països Catalans" per la via de l'absorció històrica.

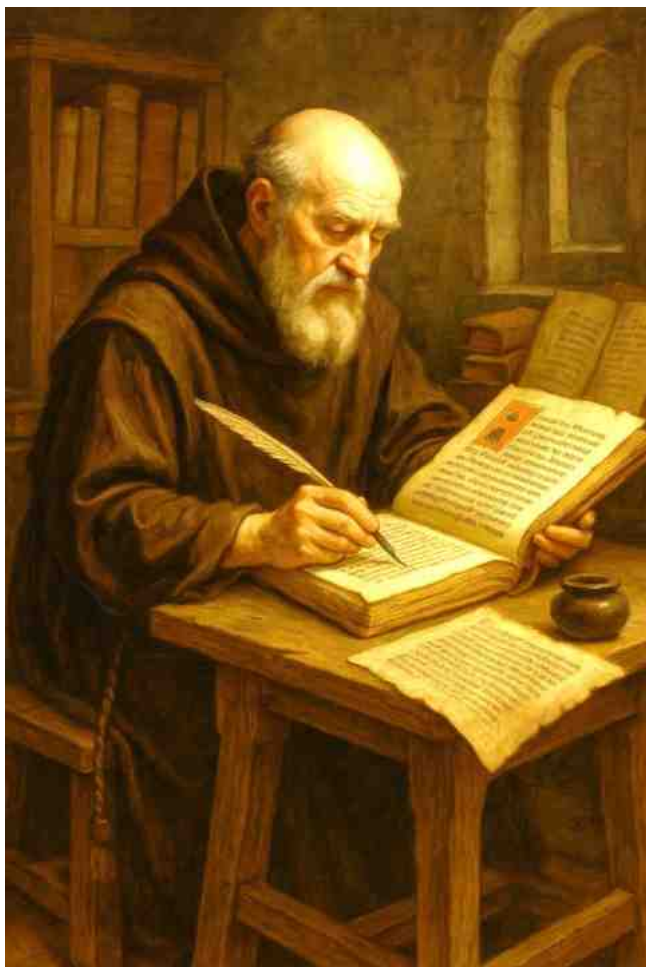
Una llegenda nostra, no de ningú més

La història de les 300 donzelles forma part de la identitat valenciana no sols per les seues arraïls, sino per la manera en què s'ha transmés: en llegendes populars, romances, sermons i representacions tradicionals pròpies del nostre territori. És una mostra més de la riquesa simbòlica i lliterària del Regne de València, i com a tal, mereix ser estudiada, defesa i difosa des de la veritat històrica.

Recuperar el mit de les 300 donzelles és, per tant, una acció de justícia. És tornar a posar la llum sobre allò que durant sigles nos han volgut amagar o desfigurar. I és, sobretot, recordar que darrere d'una llegenda hi ha una veritat: el poble valencià mai s'ha resignat a la sumissió, ni als invasors del passat, ni als manipuladors del present.

Fonts primàries i cròniques migevals

La llegenda de les 300 donzelles valencianes no és una simple invenció popular sorgida en l'Edat Moderna. Té les seues arrels en documents antics, cròniques migevals i texts hagiogràfics que han contribuït a cimentar una memòria històrica i simbòlica pròpia del poble valencià.

Les primeres referències escrites sobre el sacrifici de les donzelles valencianes es poden rastrejar en cròniques com la de l'arquebisbe de Tarragona, Bernat Desclot, i en relats eclesiàstics transmesos en el si de la tradició cristiana. En elles es fa menció d'un episodi llegendari relacionat en l'arribada dels musulmans a terres ibèriques, a on es narra la

tràgica entrega de donzelles cristianes com a tribut sexual o com a acte de martiri i resistència.

Encara que estes fonts presenten un alt grau de simbologia religiosa, és fonamental entendre que la seua funció no era purament informativa, sino pedagògica i moral: transmetre valors de fe, resistència i identitat colectiva a través d'un relat comprés per totes les capes socials. A demés, documents eclesiàstics del segle XIII i XIV, custodiats en archius com el de la Catedral de València o en el Monasteri de Sant Miquel dels Reis, fan menció -encara que a voltes de forma indirecta- a certs rituals o commemoracions que podrien tindre com a base esta llegenda de les donzelles.

Algunes d'estes fonts descriuen processons o actes llitúrgics en commemoració de jóvens cristianes martirisades, la qual cosa reforça la possibilitat d'una tradició local assentada que posteriorment va ser reinterpretada o absorbida per discursos forans, com és el cas de la seua apropiació per part d'historiadors catalans que, com Antonio Ubieto denuncià, traslladaren el mit a Lleida de forma artificiosa.

Per últim, cal destacar també les referències a esta llegenda en la lliteratura migeval valenciana, com en certs poemes i cançons de transmissió oral, que varen conservar viva la memòria del sacrifici de les donzelles com a símbol de purea, patriotisme i resistència davant l'invasor.

En definitiva, les fonts primàries no només confirmen l'existència del relat, sino que el vinculen clarament al territori valencià, a les seues institucions religioses i a la seua memòria històrica. Allò que posteriorment es volgué atribuir a Lleida o a Catalunya, naix de la terra valenciana i arraïla en el seu poble.

Les versions catalanes del relat

Una de les primeres senyals de manipulació sobre la llegenda de les 300 donzelles valencianes s'observa quan diversos autors catalans començaren a reinterpretar o directament apropiar-se d'este relat, afegint-li elements forans o dirigint el seu orige geogràfic cap a terres catalanes.

Esta estratègia no és nova ni casual, sino part d'un procés més ampli d'apropiació cultural i revisionisme històric per part del catalanisme més expansioniste.

Durant el segle XX, especialment a partir de la institucionalisació de l'ideologia dels Països Catalans, s'intentà integrar qualsevol llegenda, personage o element

valencià dins d'un marc català unitari. La llegenda de les 300 donzelles no va ser una excepció. En lloc de respectar la seua raïl lleidatana i vinculació en terres del Regne de València, se li donaren noves interpretacions centrades en Catalunya, presentant-la com una part de la seua pròpia tradició migeval.

Autors vinculats a l'Institut d'Estudis Catalans o a l'àmbit universitari barceloní arribaren a citar la llegenda en obres sobre la cultura catalana, ocultant o distorsionant l'orige valencià de la crònica. En molts casos, es reescrigué el relat des d'una perspectiva que ignorava el context històric i geogràfic propi del Regne de València, en un intent de diluir la seua singularitat i integrar-la a una narrativa pancatalanista més ampla.

Este procediment es repetix en moltes altres àrees de la nostra cultura: des de la lliteratura fins a la música, des del dret foral fins als símbols. El relat de les 300 donzelles se convertix, aixina, en un eixemple paradigmàtic de com una llegenda local i genuïnament valenciana pot ser reinterpretada i absorbida per discursos aliens, quan no es defensa ni es reivindica en força el seu verdader context.

Per això, és fonamental recuperar les versions més antigues i autèntiques de la llegenda, i posar en relleu els intents de desvincular-la. No es tracta d'excloure, sino de protegir una memòria històrica que forma part del nostre patrimoni com a poble. Cada línia desfigurada, cada ubicació desplaçada o cada nom substituït contribuïx a la pèrdua d'una part de la nostra identitat.

L'apropiació pancatalanista del relat

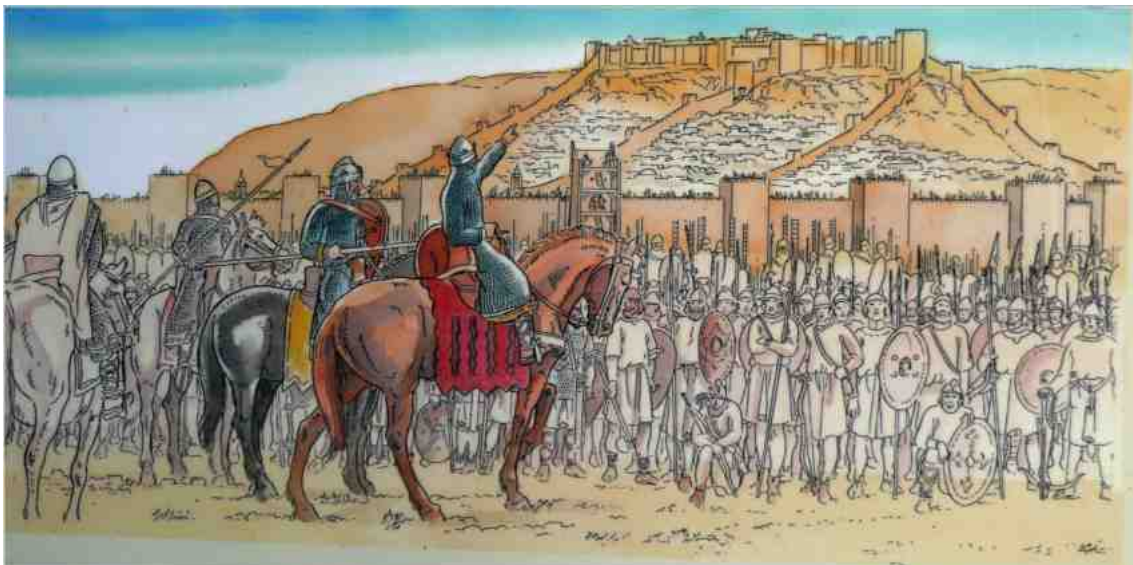

Durant el segle XX, en el context de l'expansió del nacionalisme català, diverses figures i institucions afins a la ideologia pancatalanista varen començar a reinterpretar i reacondicionar la llegenda de les 300 donzelles dins del seu relat unitari. Esta manipulació no responia a cap rigor històric, sino a una voluntat política molt concreta: integrar dins dels suposts "Països Catalans" qualsevol element del passat valencià que poguera ser patrimonialment útil per a justificar una unitat cultural i nacional inventada.

D'esta forma, el relat tradicionalment valencià -fortament arraïlat en la memòria popular del Regne de València, documentat per cronistes com Martí de Viciana i José Esplugues- va començar a ser reeditat i reescrit en clau catalana. En certes edicions escolars i llibres divulgatius publicats en Catalunya, la llegenda passava a ser una “tradició catalana compartida” o una “llegenda occitano-catalana”, eliminant-se qualsevol referència explícita al Regne de València com a context originari.

El mateix Antonio Ubieto Arteta, autor que analisa en profunditat les fonts migevals d'esta llegenda, denunciava la manipulació a què estava sent somesa l'història valenciana. Ubieto deixà clar que l'orige i context de les 300 donzelles era valencià i que la suposta vinculació en Lleida era fruit d'una tergiversació posterior i ideològica. Però no es tractava d'un cas aïllat. El pancatalanisme ha aplicat la mateixa estratègia d'apropiació a figures com Ausias March, Sor Isabel de Villena o Joanot Martorell, a símbols com la Real Senyera, i a institucions com les Corts Valencianes. Tot allò que forma part de la memòria nacional valenciana és reinterpretat en clau “catalana” per a consolidar un relat que mai ha existit fora del marc teòric de l'Institut d'Estudis Catalans.

Este procés d'absorció ideològica, llunt de buscar la veritat històrica, persegueix la sumissió cultural del poble valencià. Al diluir la singularitat de les nostres llegendes, els nostres símbols i la nostra llengua, es busca la uniformitat al servici d'un projecte nacionalista alié a la realitat històrica del nostre poble. La llegenda de les 300 donzelles no és una anècdota folclòrica sense importància. És un cas paradigmàtic de com la història pot ser utilitzada com a ferramenta de dominació cultural. Per això, reivindicar-la com a patrimoni valencià és també un acte de dignitat i resistència.

Qui era Antonio Ubieto Arteta

Antonio Ubieto Arteta (1923-1990) fon un dels historiadors més destacats del panorama hispànic del sigle XX, especialment conegut per la seua investigació sobre la formació i evolució dels regnes peninsulars durant l'Edat Mija. Naixcut en Zaragossa, la seua trayectòria acadèmica el portaria a ser catedràtic d'Història Migeval en diverses universitats espanyoles, entre elles la de València.

A pesar de no ser valencià d'orige, Ubieto mostrà una especial sensibilitat cap a la realitat històrica del Regne de València, que tractà en numerosos treballs de forma rigorosa i desvinculada de tota mirada centralista o nacionalista. En este sentit, desmontà moltes de les teories que el pancatalanisme havia anat imponent -en el silenci còmplices d'alguns sectors universitaris- sobre l'orige comú català-valencià o la inexistència d'una identitat pròpia del Regne de València.

Un dels seus treballs més significatius en este àmbit és precisament aquell que aborda la llegenda de les 300 donzelles valencianes, una narració que Ubieto contextualisà i desmontà des d'una perspectiva científica, demostrant que es tractava d'un relat manipulat, reversionat i, en última instància, apropiat per a servir determinats interessos ideològics. Ubieto analisa minuciosament les fonts documentals, distinguint les aportacions valencianes, aragoneses i catalanes, per a evidenciar com el mit fon instrumentalizat des de posicions foranes a la realitat valenciana.

A través de la seua obra, Ubieto Arteta va alçar-se com una veu crítica i fonamentada contra el revisionisme històric, advertint del perill que suposta reinterpretar el passat a la llum d'interessos presents. La seua defensa de l'autonomia documental, jurídica i cultural del Regne de València és hui més necessària que mai davant les continues tempestives d'apropiació ideològica.

Morí en 1990, pero el seu llegat, alimentat per una ètica del treball i una honestitat intel·lectual encomiable, perdura en l'obra d'aquells que, com ell, defenen la veritat sense servilisme ni interessos polítics. Ubieto continua sent una referència indiscutible per a tot aquell que vullga estudiar la història valenciana des de la llibertat de criteri i el rigor científic.

La versió de Ubieto i el seu impacte

El treball d'Antonio Ubieto Arteta sobre el mit de les 300 donzelles marca un punt d'inflexió en la forma en que este episodi ha segut entés i representat per la historiografia moderna. A través d'una investigació rigorosa, profunda i desapassionada, Ubieto destapà les inconsistències internes del relat i demostrà que la seua base era més llegendària que

documental. No obstant, ho feu des del reconeiximent del valor simbòlic i cultural que tingué per al poble valencià.

Ubieto analisa els texts migevals i posa l'accent en cóm la narració evolucionà al llarc dels sigles, especialment per obra de cronistes aragonesos i catalans que l'adaptaren als seus propis interessos. Segons ell, el relat original -lligat a la conquesta musulmana- fon manipulats per justificar discursos polítics posteriors, especialment durant la formació d'identitats nacionals o la consolidació d'una memòria històrica comuna, no sempre fidel als fets.

En la seua obra, Ubieto no ataca el llegat valencià ni ridiculisa les tradicions. Al contrari: dignifica el paper del Regne de València en la formació d'una personalitat històrica pròpia. I ho fa al recordar que la manipulació de la llegenda -particularment des de l'esfera catalanista- ha contribuït a desvirtuar el sentit originari de l'història valenciana.

L'impacte d'Ubieto no estigué exent de polèmica. Sectors pancatalanistes el criticaren per qüestionar "la unitat de la llengua" o per desmontar mits que convenia mantindre per raons ideològiques. No obstant, per al valencianisme cultural i rigorós, el seu treball ha segut una alenada d'aire fresc: una reivindicació del criteri científic, la documentació rigorosa i el respecte a la veritat històrica.

A partir dels seus estudis, s'obri una nova etapa en la comprensió del relat: una etapa en que les llegendes es poden valorar com a patrimoni immaterial, pero sense renunciar a la veritat documental que mereix el nostre poble. Ubieto demostrà que no cal inventar-se una història gloriosa, perque la verdadera història valenciana ya és, per ella mateixa, grandiosa.

La identitat valenciana i el relat fundacional

La llegenda de les 300 donzelles no és només un relat popular. En ella es troba una part essencial del fil simbòlic que ha servit per a teixir la identitat del poble valencià a lo llarg dels sigles. És una narració que, per molt embellida que siga, ajuda a entendre com els valencians han vist la seua pròpia història, i com han volgut transmetre-la de generació en generació.

Des del segle XIII, la construcció del Regne de València va estar acompanyada d'un relat fundacional que llegitimava el seu naixement. En aquell context migeval, la cristianisació del territori i la seua defensa front a l'islam -vist llavors com l'enemic religiós i cultural- es convertí en l'eix de molts mits. Dins d'eixa visió, la llegenda de les donzelles lleidatanes adquiria un valor sacrificial, presentant a les jóvens com a màrtirs que donaven la seua vida davant la barbàrie musulmana.

No obstant, la clau del seu èxit va ser el seu poder com a element unificador, un conte que transmetia dolor, valentia, resistència i honor. Estes virtuts foren apropiades pel poble valencià i incorporades a la seua memòria colectiva. Aixina, la llegenda passava de ser una anècdota d'orige dubtós a convertir-se en un símbol identitari compartit. Pero ací radica el perill: com tot relat fundacional, està exposat a la manipulació. Quan eixa història és desvincular-la o reinterpretada per interessos aliens al poble que la va acollir i fer seua, es corre el risc de perdre la seua autenticitat i la seua funció vertebradora. I això és precisament lo que ha ocorregut en mans de determinats corrents pancatalanistes.

En lloc de reconèixer el relat com a part de la memòria pròpia del poble valencià, s'ha intentat convertir-lo en un apèndix d'un relat nacional alié, desposseint-lo del seu sentit original. Les 300 donzelles deixen de ser un mit valencià per a passar a formar part d'una narrativa uniforme i centralisada, construïda des de Catalunya per a justificar una suposta "unitat de nació" que mai ha existit en els termes que ells pretenen. Defendre la identitat valenciana no és qüestió de tancar-se al passat o de rebujar tot contacte en atres pobles, sino de protegir lo que és propi, reconèixer els símbols que nos representen, i evitar que es tergiverse la nostra història. Les 300 donzelles no són catalanes. Ni són aragoneses. Són part d'un imaginari valencià que mereix ser respectat, estudiat i valorat com a tal.

Argumentació històrica i filològica

L'estudi del relat de les 300 donzelles no pot basar-se exclusivament en emocions o reinterpretacions modernes dictades per interessos ideològics, sino que requerix una anàlisi seriosa fonamentada en fonts històriques contrastables i en criteris filològics rigorosos. Des d'esta perspectiva, el mit adquirix una dimensió molt més complexa i reveladora, que desmonta molts dels tòpics repetits pel discurs pancatalaniste.

En primer lloc, la versió tradicional valenciana de la llegenda mostra una evolució pròpia, adaptada al territori, a les formes llingüístiques i a la narrativa popular pròpia del Regne de València.

A pesar de compartir elements simbòlics comuns en la cultura mediterrànea migeval, com l'heroisme o el martiri, la versió valenciana presenta diferències significatives respecte a les versions catalanes o aragoneses, cosa que indica un desenvolupament autònom i un ús de la llegenda com a vehícul d'identitat pròpia.

Els primers documents escrits que fan referència a esta llegenda apareixen en cròniques valencianes o vinculades a l'àmbit del Regne de València. D'altra banda, l'estudi filològic dels texts mostra trets inequívocament valencians, des de l'ús del lèxic fins a la morfologia i la sintaxis.

Els investigadors que analisen estos texts han constatat que no respondrien a la normativa del català normatiu (fixada sigles més tart), sino a la realitat idiomàtica pròpia del valencià clàssic, estretament documentat en les obres dels autors del Sigle d'Or.

La mateixa obra de Antonio Ubieta Arteta, clau en la comprensió del cas, apunta esta distinció en mostrar com la llegenda fon part d'un procés de construcció identitària lligada al territori valencià, sent posteriorment reinterpretada des d'un prisma pancatalaniste en busca d'una unitat fictícia i anacrònica.

Els archius parroquials, les cròniques locals i inclús la toponímia reforcen la presència del relat en terres valencianes molt abans de que s'estenguera en terres catalanes.

Es tracta, per tant, d'un patrimoni narratiu i simbòlic que ha segut arreplegat, mantingut i reinterpretat des del cor mateix del poble valencià, i que, com tants atres elements de la nostra cultura, ha patit intents sistemàtics d'apropiació o dilució per part de projectes ideològics que busquen una suposta "unitat llingüística" o "cultural".

Afirmar que la versió valenciana és una simple variant dialectal o una adaptació posterior és faltar a la veritat històrica. En el món de la filologia i de la història rigorosa, les variants no es subordinen: es reconeixen, es respecten i s'estudien des de la seua pròpia realitat.

I la realitat és que el relat de les 300 donzelles forma part d'un entramat històric valencià, que exigix ser comprés des de la seua autenticitat, no des de la manipulació.

El paper de les institucions valencianes

Durant sigles, la protecció i promoció de la cultura pròpia ha segut una faena fonamental de les institucions del Regne de València. No obstant, en el cas de la llegenda de les 300 donzelles, la passivitat o fins i tot la complicitat institucional en la seua tergiversació ha segut evident.

En lloc d'alçar-se com a garants de la memòria històrica valenciana, moltes entitats públiques han preferit adaptar-se a relats forans, acceptant de forma acrítica les interpretacions catalanistes, com les propugnades per certs sectors universitaris de Catalunya. Esta actitud ha portat a la pèrdua de la iniciativa cultural i a l'acceptació d'un marc identitari foraster, incompatible

en la pròpia tradició valenciana.

És especialment significatiu el silenci de la Conselleria d'Educació o de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, entitats que deurien actuar com a defenses actives del patrimoni valencià, pero que s'han rendit al discurs d'una suposta "unitat de la llengua catalana". Açò impediex reivindicar la llegenda com a part del patrimoni valencià propi, desposseint el poble valencià de les seues pròpies fites i relats.

Per sort, entitats cíviques, culturals i investigadors compromesos, com la Real Acadèmia de Cultura Valenciana (RACV) o l'Associació Cardona i Vives, han mantingut viva la defensa de la veritat històrica. Estes institucions han posat en dubte les versions fabricades des de fora del nostre territori i han exigit una recuperació del discurs genuïnament valencià sobre fets com el de les 300 donzelles.

Cal exigir que les institucions valencianes tornen a eixercir el seu paper: impulsar la investigació, recolzar les fonts pròpies i promocionar una cultura valenciana natural, arraïlada i fidel a la seua memòria històrica. La llegenda de les 300 donzelles no pot ser una peça més del puzzle catalaniste. És patrimoni valencià, i com a tal ha de ser reconegut, defés i difòs.

Propostes per a recuperar el relat

El relat de les 300 donzelles, com a símbol històric i cultural profundament arraïlat en la memòria del Regne de València, requerix una resposta activa per part de la societat valenciana. No és suficient en denunciar l'apropiació o la manipulació del mit; cal articular propostes concretes que contribuïxquen a la seua recuperació, dignificació i divulgació des d'una perspectiva valencianista, rigorosa i pròpia.

1. Edició crítica i difusió de les fonts

És urgent impulsar una edició crítica del text original valencià, així com de totes les variants conegudes, situades des del punt de vista històric i filològic. Esta

tasca hauria d'anar acompanyada d'una edició moderna i divulgativa -en llengua valenciana- dirigida a escolars i a públic general, per a fer arribar esta part del patrimoni immaterial a totes les generacions.

2. Proyecció educativa

Les institucions educatives valencianes haurien d'incloure este relat en els currículums com a símbol de la resistència cultural i de la tradició històrica pròpia. Es poden desenvolupar unitats didàctiques, tallers escolars, activitats teatrals o concursos de narrativa inspirats en les donzelles valencianes, fomentant l'arrelament cultural en els més jòvens.

3. Recuperació institucional

Les entitats culturals i acadèmiques valencianes, com la RACV, Lo Rat Penat o l'Institut d'Estudis Valencians, haurien de liderar una campanya per a reivindicar l'orige valencià del relat, especialment des de la mateixa ciutat de València, associada per Ubieta a l'orige llerdense del mit.

També es podrien sol·licitar accions commemoratives oficials, com ara un dia anual de les “300 Donzelles Valencianes”.

4. Memorial físic i simbòlic

Proponem la creació d'un Monument a les Donzelles Valencianes, en Dénia o València, com a símbol tangible del nostre relat fundacional. Esta escultura o conjunt artístic hauria de servir com a lloc de memòria i d'interpretació, a on s'explicara la història i es desmentira la manipulació pancatalanista.

5. Difusió en les rets i cultura visual

El relat pot i deu ser adaptat a formats audiovisuals moderns: curtmetrages, noveles gràfiques, auques ilustrades o contingut per a les rets socials. En un món digital, la batalla cultural també es lliura en el pla visual i simbòlic. El valencianisme no pot continuar absent en eixe escenari.

6. Desmuntatge del relat impost

És necessari combatre des de la cultura i l'acadèmia les falàcies que reduïxen el relat a una “versió catalana més”. Cal demostrar -en arguments sòlids- que l'apropiació que se'n fa des del catalanisme no té fonament documental i que respon a interessos ideològics. Un relat tan propi, tan arraïlat i tan representatiu del nostre poble no pot seguir exiliat del nostre imaginari col·lectiu.

7. Reafirmació de l'orgull valencià

Recuperar el relat de les 300 donzelles és, en última instància, una mostra d'amor per la nostra història, per la nostra llengua i per la nostra dignitat com a poble. No es tracta de nacionalismes buits, sino de memòria, de respecte i de justícia cultural.

Recull visual i ilustracions

La memòria visual és una ferramenta poderosa per a reconstruir el passat i projectar-lo cap al futur. En este capítol oferim un recull gràfic que complementa i reforça els continguts tractats al llarg de l'obra.

L'objectiu no és únicament estètic: cada imatge seleccionada ha segut triada per la seua capacitat de transmetre emoció, rigor històric i valencianitat.

Des de representacions de les donzelles valencianes, interpretacions artístiques de la conquesta musulmana, les cròniques migevals a on figura el relat de les 300 donzelles, fins a retrats simbòlics d'Antonio Ubieto Arteta, cada il·lustració

contribuïx a reforçar la narració valenciana i a desfer els núvols de la manipulació pancatalanista.

Trobarem també làmines sobre el context històric valencià, en escenes de l'Edat Mija, reproduccions de documents antics, mapes, gravats, i fragments dels Furs del Regne de València, entre atres.

Este recull gràfic no és un simple apèndix, sino una part fonamental del llibre: una finestra que dona vida a les paraules.

A través d'ell, aspirem a despertar en el lector la curiositat i l'orgull d'un poble que, front a l'apropiació cultural, sap alçar-se i reivindicar la seua veu, la seua història i la seua identitat.

Fonts, agraïments i tancament

Este treball és fruit de la voluntat de recuperar un tros oblidat i manipulat de la memòria valenciana. La llegenda de les 300 donzelles ha segut reinterpretada i, en molts casos, tergiversada a través de versions foranes que han silenciada la verdadera essència i arraïlada valencià del relat. El treball d'investigació i divulgació que ací culmina no haguera segut possible sense la consulta i el recolzament de fonts primàries, autors compromesos i institucions que creuen en la identitat pròpia del Regne de València.

Fonts consultades:

Ubieto Arteta, Antonio. La Leyenda del origen ilardense de trescientas valencianas: ANUBAR, 1978.

Cròniques medievals valencianes, Archiu Històric de València.

Llibre dels Fets del Rei En Jaume.

Archius i manuscrits del Monasteri de Sant Jeroni de Cotalba.

Publicacions de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana (RACV).

Colaboracions especials en revistes com Murta, València Cultural i Lo Rat Penat.

Agraïments:

Agraïm profundament la col·laboració de les següents persones i entitats:

A la família d'Antonio Ubieto Arteta, per mantindre viu el seu llegat i permetre la difusió de la seua obra.

A l'Associació Cultural Roc Chabàs de Dénia, pel seu suport constant a la difusió del patrimoni valencià.

A tots aquells investigadors, arqueòlegs, historiadors i filòlegs que, en silenci i des de fa anys, treballen per la veritat i la defensa de la nostra història.

A Pedro Fuentes Caballero, per la seua direcció, visió i dedicació absoluta a la construcció d'esta revista.

I, especialment, a tots aquells lectors compromesos que estimen el nostre poble, la nostra llengua i la nostra memòria.

Tancament

En una época a on les identitats se diluïxen i les manipulacions ideològiques es disfrassen de consens, alçar la veu per la veritat és un acte de dignitat. Esta revista naix per a combatre l'oblit, per a fer memòria, i per a restituir la veritat d'un poble que no es resigna a ser anexionat ni reinterpreterat des de fora.

Les 300 donzelles no són una llegenda catalana, ni una invenció moderna. Són part d'una memòria colectiva que palpita des de fa sigles en l'ànima del poble valencià. Restituïm el seu lloc en la història. Fem que tornen a parlar... en valencià.

Per la veritat. Per la dignitat. Per València.

La llengua catalana és
molt més que un instrument
de comunicació. La llengua
valenciana és l'expressió
de la nostra sang, del nostre
poble, de la seva història i
cultura.

LES 300 DONZELLES

UN PATRIMONI VALENCIÀ
APROPIAT